

N. 13.

17
IO. AVG. NOESSELT I

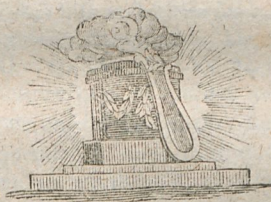
DE

PRECIBVS
IN NOMINE IESV CHRISTI

DISPVATIVNCVLA

AVCTORITATE ACADEMIAE FRIDERICIANAE

SCRIPTA.

HALAE
FORMIS HENDELIANIS.
MDCCLXXIII.

16

IN ANNO 1781
P. 10
RECURSUS
CHRISTIANUS

7.

HALLE
CHRISTIANUS
UNIVERSITÄT

Fn disciplina Christiana extremum & vltimum, quo sint omnia bene sperandi recteque faciendi principia referenda, hoc est: quod Deo gratiosi simus propter Dominum nostrum Iesum Christum, qui non modo Dei consilia transtulerit ad nostram cognitionem, sed nobis quoque morte sua verissimam Dei beniuolentiam conciliauerit. Enimuero, quoniam vel optimus quisque mortalium ita se indignum hoc beneficio, ita saepe se nouis peccatis implicatum, omninoque ita virtutis, & vbi Deus vel gratis propter fidem propitius esse velit, ipsius fidei inopem se sentiet: vel sic sublata videri posset spes fructus ex hac Dei liberalitate capiendi, nisi Christus ipse auctoritate sua confirmasset, fore, vt, quaecumque *suo nomine* rogauerimus Deum, certo certius consequeremur. (Io. XIV, 13. XV, 16. XVI, 24.) Hac consolationis plenissima promissione quis ita parum moueatur, vt non sitienter appetat hunc verum salutis fontem, nec captet oblatam opportunitatem consequendorum quorumcunque bonorum quae ad bene beareque viuendum pertinent? quis fidem ac spem tali liberalitate pronocatam non alat ac roborat diligenti commentatione: si Deus pro nobis ipsum filium suum dederit, nihil esse bonorum, quod non cum cum illo impertiat? quis conscius imbecillitatis miseriaeque suae, non amplectatur firmiterque teneat tam suauem, quanquam vererem, sapientiam, quae in commendandis precibus, vim suam ab infinito Christi merito habentibus, remedium aduersus animi pauores paratissimum ad comparandumque facillimum offert?

Sed videmus esse qui vereantur, ne haec omnis spes de tali precum genere inanis sit. Neque enim hanc promissionem factam aiunt Christianis vniuersis, sed Apostolis: nec illud *nomine Christi* ad ea pertinere quae Christus nostri causa suscepit, quaeque, tamquam momentum, nobis beniuolentiam Dei concilient, ut fidenter per huius modi preces sperare possimus nos, quidquid petierimus, consecuturos esse; sed ad Apostolos referri, qui Christi nomine, hoc est in eius ex orbe terrarum discedentis locum suscepti, Deum pro Christi nomine h. e. super religione Christi illustranda et latius propaganda, implorare deberent. Negant igitur spem esse; ut Deus satis faciat precibus quibuscunque, quae & propter ea quod proficiantur a vera fide posita in eo quo Christus Deum nobis propitium reddiderit; nihil tale expectandum, nisi cum petierimus, quae ad propagandos doctrinae Christianae fines pertineant; nec, ut illi quidem statuere videntur, *tali* fide opus esse ut Deus has preces audiat; ab earum argumento, non fundamento, ut ita dicam, omnem spem huius beneficii pendere. Neque vero diffitemur, saepenumero eos dici agere alicuius nomine, qui eius loco aut de illius mandato faciant aliquid, itemque nomen Christi aliquoties usurpari de eius doctrina et dignitate, nec, contextum sermonum Christi apud Ioannem utcunque consistere cum illa interpretatione posse; neque sumus ii, qui loquendi usum cum contextu, interpretandi principium non agnoscamus. Verum tamen, ut non statim consequens est, si verba per se aliquem sensum offerant, eum illis quoque in coniunctione subiectum esse, de qua re, quoad hanc causam afficit, postea videbimus; sic vicissim nec communis verborum, de quibus quaeritur, interpretatio, vel a loquendi consuetudine vel ab orationis contextu aliena dici potest. In hac igitur sententiarum aequabilitate non quaeritur, an interpretatio aliqua possit esse vera? sed, utra sit verior? quod nisi constitui per usum loquendi et coniunctionem sermonis possit, alia erunt praesidia ad eam rem definiendam quaerenda.

Magna

Magna quidem vis ad constituendam veritatem sensus est in analogia doctrinae, non sic, ut ius fasque putetur, si de aliqua doctrina sacrarum scripturarum constet, eam statim transferre ad alium quemcunque locum, quod vitium in interpretando maximum agnoscimus, at ita tamen, ut non modo nihil in interpretando admittatur, quod formae doctrinae aliis in locis euidenter traditae repugnet, sed etiam interpretanda conformentur ad illam analogiam, *primum* si neque usus loquendi neque orationis contextus aut scribentis consilium obstet, et in loco ipso nihil reperiatur quod inter plures interpretationes vnam alteri praefendam esse suadeat, *deinde* si modus loquendi, cuius sensum quaerimus, alteri, quo doctrina perspicua traditur, tamquam forma suo generi, similis sit. Namque in omnibus siue disciplinis tradendis siue libris illustrandis, vel ipse communis sensus iubet omnia referri ad summam doctrinae, ad principia alibi perspicue tradita, ad caput causae, e quo ceterae disciplinae aut libri partes intelligantur; neque hoc magis ineptum putari debet, quam quod in ambiguitate sensus eum sequamur qui maxime obuius, vsitatus, et consuetudine frequentatus sit. Et cum de genere significationis constet, cui, tamquam forma s. species, is, qui in disputationem cadit, modus loquendi subiectus est, quis dubitare possit an huius sensus generis significationi accommodandus sit, nisi, formam e genere intelligi posse, stultissime neget?

Atqui, cum sacrae scripturae de beneficiis a Deo in nos conferendis loquuntur, clare nobis ea concedi tradunt propter Christum, propter amorem Dei erga eum, qui nos illi morte sua placauerit. Sic Paulus ad Rom. III, 24. 25. iustitiam ait nobis a Deo tribui *propter redemptionem PER IESUM CHRISTUM, propter fidem IN EIVS SANGVINEM*; atque idem saepe numero ad Ephes. I. v. 3. *cuiuscunque generis beneficia ad animos nostros pertinentia* (πᾶσαν εὐλογίαν πνευματικῆν) *concessisse Deum PROPTER CHRISTUM*; v. 4. *nobis inamatam sanctitatem* itemque (v. 5.) *cooptationem in numerum filiorum suorum destinasse*

PROPTER IESVM CHRISTVM, nosque (v. 6.) *beniuolentia respexisse* PROPTER ILLVM DILECTISSIMVM; PER QVEM (v. 7.) h. e. PER CVIVS SANGVINEM *expiati sumus a peccatis*. Quare Petrus I epist. II, 5. Deum dicit *victimis nostris* πνευματικῶν h. e. bene factis nostris *delectari* PROPTER IESVM CHRISTVM. Quo modo propter illum? Haud dubie modo eo, quo Petrus Christianos v. 9. appellat *γενος ἐκλεκτῶν, λαόν εις περιποίησιν*, sed eos c. I, 1. 2. *ἐκλεκτῶς* dixerat propter *ἐναντισμον αἱματος* I. X. h. e. quoniam *adpersi essent* s. *expiati sanguine Iesu Christi*. De qua re omnem dubitationem tollit excellentissimus locus Paulli ad Ebr. XIII, 21. vbi *Perficiat vos*, inquit, *Deus in omni recte facto, ut agatis ad eius voluntatem, sic ut efficiat in vobis quod ei placeat* PROPTER IESVM CHRISTVM. In quo non negamus verba *διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ* coniungi posse cum participio *ποιῶν*, ut Iesus Christus positus sit pro eius doctrina v. Evangelio, hoc sensu: ut per doctrinam Christi in vobis efficiat quod ei probetur. Sed quo minus hanc concedamus coniunctionem, impedit non modo locus similis, quem modo e Petri epistola commemorabamus, sed multo magis etiam ipse contextus verborum Paulli Apostoli. Nam paullo ante haec verba Christum v. 20. dixerat *magnum illum ovium pastorem per sanguinem pervenisse foederis* i. e. qui profuso pro nobis sanguine suo sanxit illam promissionem Dei de condonandis peccatis nostris & largienda felicitate sempiterna, ut vere possimus colere Deum immortalem, quem ad modum loquitur cap. VIII, 14 seq. Et versu 15. sectionis XIII. ad Ebraeos *Per eum*, inquit, *igitur semper offeramus Deo sacrificium laudis - nec intermittite liberalitatem & beneficentiam, talibus enim sacrificiis delectatur Deus*. Quid hoc est *Per eum*? Nempe quem ad modum, ut est v. 1, sanguis animalium, tamquam victima expiatoria in sanctuarium inferebatur *per pontificem maximum* (haec sunt ipsa Paulli verba) sic Iesus quoque suo sanguine populum expiavit; quam ob rem sacrificium, quod laude continetur tantum ob beneficium offerenda

da, non alio sensu dicitur *per Christum* offerri, nisi quod ille sit is, qui gratiosos nos Deo reddat atque ei laudes & benefacta nostra prober.

Quod si igitur haec clara est & perpetua librorum diuinorum doctrina, destinata nobis esse beneficia Dei ab eoque expectari debere *propter Christum*: in promptu est colligere, in his quoque locis, vbi Christus petere iubet a Deo *in nomine suo* s. *per se*, intelligendum esse, fore, vt Deus nos audiat amore erga Christum, qui nobis cuiuscunque generis beneficia sua morte parauerit. Id enim doctrinae analogia postulat, nec sensus is, qui subiectus est formulae *propter Christum* in enunciatis iis, quae sunt de beneficiis vniuersis, alius potest esse in illis quae spem faciunt beneficiorum per preces *propter Christum* adipiscendorum. Nec putamus quemquam fore qui dubitet eadem haec prorsus esse posse: *propter s. per Christum et in Christi nomine*; nam ii ipsi qui a nobis dissentiunt, fatentur nomen alicuius pro illo ipso dici, et si hac in forma dicendi negarent vnum illud pro altero substitui debere, vel vno isto loco ad Coloss. III, 17. conuincerentur, vbi, quod prius erat *ἐν ὀνόματι Κυρίου Ἰησοῦ*, statim declaratur ab ipso Paulo *per dī autē*.

Admonet nos hic locus, vt alius argumenti mentionem faciamus, eiusque primarii, quod ductum est ex ipsius linguae analogia et constanti loquendi vsu in omnibus formis, quae de precibus praecipientes, nomen alicuius s. eum commemorant, *per s. propter* quem fieri preces et audiri debeant. Etenim si in formis: *gratias agere Deo per s. propter Christum v. in nomine Christi*, aut: *inocare Deum vt aliquid in nomine suo faciat*, nullo modo intelligi potest, quod gratias loco Christi et in eius quasi locum suffecti agamus, aut propter eius doctrinam quam Deus fortunauerit, sed propter ea, quae Christi beneficio obtinimus: eadem vis, dubitari non debet, quin etiam formis de precibus *in Christi nomine* tribui debeat. Deum igitur quotiescunque rogant, vt laudiat, vt propitius sit, *propter nomen suum*, e.

c. Jerem. XIII, 7. Psalm. CVIII. 21. CXLIII, 11. et alibi, quis non videat Deum rogari, ut id *sui causa* faciat, accommodate ad misericordiam suam, quod & declarandi causa additur in quibusdam locis? indicari igitur id quo Deus ad audiendum moueatur? Porro Paullus Rom. I, 8. gratias agit Deo suo *propter s. per Iesum Christum*, quod fides Romanorum celebretur in viiuerso terrarum orbe. Illud *per Christum* quid sit, haud scio an declaret cap. XV. 17. sq. neque enim dissimilis est ille locus, cum sit eiusdem argumenti. *Lactor*, inquit, *de causa Dei* h. e. illustri propagatione Evangelii inter gentes, PER CHRISTVM IESVM. Quo modo *per eum*? *Neque enim*, pergit, *ansum gloriari, nam nihil est*, quantum quantum est, *quod non CHRISTVS per me & verbis & factis effecerit, ut gentes ad obsequendum Evangelio adduceret*; plane ut Christus loquitur in locis Ioannis de precibus in nomine Christi: quodcunque rogaueritis in meo nomine, id ego faciam. Quod si praeterea meminerimus Christum tories dicere, quae ipse faciat, patrem suum facere ad gloriam Christi illustrandam, cum vna esset vtriusque causa, veluti Io. V, 36. 37: non alio sensu Paullus pronunciauit, se gratias agere Deo *per Christum*, nisi hoc, quod Christus fortunauerit Apostoli studia in propagando Euangelio, ac potius Deus iis fortunandis illustrauerit honorem Christi; quod profecto fecit multis ad eius cognitionem adducendis, qui instar mercedis essent pro exantlatis tot cruciatibus et molestiis, ut loquitur Esaias c. LIII, 10. seq. Similiter Paullus Rom. VII, 25. *gratias ago Deo per Iesum Christum Dominum nostrum*, quod me videlicet, liberauerit ἐκ τῆς σαρκὸς τῆς σαρκὸς τῆς σαρκὸς, a libidinum mortifera compage, ita, ut, quem ad modum in contextu Apostolus copiose demonstrat, quidquid ab his libidinibus ablatus faciam, nullo modo vel imputet mihi vel vlciscatur Deus; vbi perspicuum est *per Christum* esse i. a. id quod Christi pro me mortui beneficio debeo. Quam ob rem, cum Paulus Col. III, 17. iubet ut, quidquid vel verbis vel factis, id omne *nomine Domini Iesu* suscipiamus, & gratias agamus

❧ ❧ ❧ 9

mus Deo patri *per eum* siue, vt est Ephes. V, 20, *in nomine* D. N. I. C.; non alia sententia his verbis subiecta esse potest, nisi sic nos in omni re siue fruenda siue perpetranda versari debere, vt grati agnoscamus, vsum bonorum nobis a Deo propter Christum concessum esse, sanctum esse quidquid ita susceperimus, nosque in eo vere probari Deo propter Christum, qui omnia quasi sanctificari, quem Deus amet, cuius in amoris communionem hac pietate veniamus. Qua re satis aperitur quo sensu rogare Deum *in nomine Christi* iubeamur. Iam si quis tamen in hac interpretatione a nobis dissentiat, magisque prober aliquam superiorum sententiarum, certe audiamus, quae dicta in sacris libris proferre possit, quibus doceatur, hanc formam: *in nomine Christi* sic vsurpari *in simili* quidem *verborum coniunctione*, vt necesse sit intelligi: *Christi loco aut eius ad religionem propagandam*. Quod nisi demonstratum fuerit, alienus hic erit sensus, et praecepto Christi, vel repugnante vsu loquendi, obtrudetur.

Sunt etiam alia in istis verbis Christi, quibus illud de precibus in nomine suo praeceptum illustrat, quae supra propositam interpretationem confirmant. Negat enim Christus (Io. XVI, 24) discipulos suos adhuc quidquam petiisse *nomine suo*. Quid! nihil omnino petiissent, vt Deus eos iamdudum a Christo ad Euangelium propagandum confirmandumque miraculis emissos adiuuaret? vt fortunaret Euangelii cursum? vt ipse suae causae per eos prospiceret? illi videlicet, quos Christus iam pridem sui laboris et muneris socios fecerat, quos ipse docuerat petere vt eius regnum veniret (Matth. VI, 10.), quos in ipsa dimissione ad docendum admonuerat de rogando Domino vt fideles in messum suam operarios emitteret (Matth. IX, 38. seq.)? Satisne perspicuum est, eo referri illud *nomine meo*, nullo modo posse? Rogauerant hoc certe, nec tamen eo modo, quo nunc Christus iubebat; nempe non in nomine Iesu Christi, sed, quod frequentabant ante Iesu Christi aduentum, in nomine ipsius Dei, cuius generis formulas paullo ante commemorauimus, in nomine patrum, Abrahami,

B

Isaaci,

Iſaaci, Iacobi, Dauidis (Deut. VIII, 27. Pfalm. CXXXII, 1. & 10. Eſai. LXIII, 17. 11.), in nomine denique ſuo, vno verbo, propter ſingularem Dei beniuolentiam, quam Deus & Iſraelitarum maioribus, tanquam eorum Deus, & ipſi huic genti, tanquam ſuae, confirmauerat. Neque vero hic tractare lubet quaestionem: numquam ne veteris Teſtamenti temporibus Deum in Chriſti nomine inuocauerint? ad quam ſententiam iuberet Chriſtus, vt nunc, cum venerit, numquam immemores ſint, vel in precibus, Chriſti, cuius beneficio Dei beniuolentiam debeant vniuerſam, & vero etiam propter eum quaecunq; bona a Deo & petant & ſperant. Nec, qui ita ſentiunt, propter ea ſtatim probant errorem eorum, qui negant ſpem credentium in Vetere Teſtamento in Chriſto poſitam fuiſſe; nedum tollunt veriſſimam illam ſententiam: nullum propter alium, niſi propter Chriſtum, hominibus ſalutem contingere. Id quidem certum eſt per tot formulas ab Apoſtoliſ poſt Chriſti diſceſſionem vſurpatas, quibus ſe agere aliquid vel ab aliis agendum eſſe in nomine *Ieſu* Chriſti profitentur, voluiſſe Ieſum, vt in ſe Chriſtum agnoſcerent, atque, cum in nomine ſuo inuocarent Deum, illa bona ſe propter Ieſum, tanquam Chriſtum, confeſcutores ſperarent; quo modo verba eius: Apoſtolos adhuc nihil quidquam Deum nomine ſuo rogaiſſe, intelligi poſſent in hanc partem: quod adhuc in Deo inuocando nondum ad *Ieſum* prouocaſſent, tanquam qui Deum hominibus propitium reddidiſſet. Atque ſic per hoc praeceptum perſpicue diſcerneretur natura & ratio precum Novi Teſtamenti propria poſt perfectam redemptionem generis humani, ab ea quae regnauerat V. T. temporibus, vbi, quis futurus eſſet ille dudum promiſſus Chriſtus, ignora- uerant, cum, Ieſu poſt aduentum, eius in perſona facile Chriſtum agnoſcerent. Sed quomodocunq; videatur, ipſa vis diſiun- ctionis precum *in nomine Chriſti*, & aliarum, quas adhuc adhi- buerant Apoſtoli *aliorum in nomine*, poſtulat, vt harum vbi ratio cognita fuerit, ad eam illarum ſenſus dirigatur; quare, cum in for- mis: rogare propter Deum, propter Dei gentem, propter eius patres, haud

haud dubie exprimat id, quod Deum ad audiendum mouere debeat, necessario intelligitur: formulae: in nomine Iesu rogare, eandem vim tribui debere.

Neque negligenda est coniunctio huius modi precum *in nomine Iesu*, cum declaratione eius *se* auditurum has preces, *se*, quod rogauerint, facturum (Io. XIII, 13. 14.); quae, vt perspicuam continet significationem *se* diuino cultu ab omnibus profectendum esse, *se* summam ad omnia efficienda vim habere, sic referenda est ad illam illustrissimam dignitatem, quam Iesus, post exantlatos in his terris labores, in coelis suscepit; propterea quod haec vale dicendo discipulis suis & tamquam mandata post suam ad Patrem profectioem obseruanda edixit (coll. v. 12. extr.). Atqui Paullus hanc Christi gloriam illustraturus Phil. II, 9 sq.: *haec de causa Deus eum eximio quodam modo extulit, eique donauit NOMEN supra omne nomen* h. e. optimam maximam dignitatem, vt *IN NOMINE IESU*, huius dignitatis causa, *omnes GENVA FLECTERE debeant quicumque in coelis, in terris & subter terram sunt, & omnis lingua profiteatur quod DOMINVS sit Iesus Christus, IN HONOREM DEI PATRIS*; vbi quidem *nomen Christi* planissime exprimit eius dignitatem & gloriam. Iam in locis iis, quibus Iesus iubet *orare in nomine suo* de eodem, vt diximus, cultu suo & adoratione, de eodem in omnia imperio loquitur, iisdemque in locis dicit: fore, vt, cum audierit preces in nomine suo, gloria Patris per Filium illustretur (Io. XIII, 13. *ἵνα δοξασι ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ*); praetermitto similia Io. XVII, 1. 2. Matth. XXVIII, 18-20. Itaque vel sic intelligitur: in isto *nomine Christi*, in quo s. propter quod orare debemus, esse significationem summi honoris Christo concessi postea quam redemptionis humanae negotium in his terris confecisset; quod planissime consentit cum sensu eo quem huic formae tribuendum esse diximus.

Sed audiamus quae contra afferre soleant. Principio vtuntur vsu loquendi, per quem *in nomine* saepe numero fit id quod loco alterius fiat, nec nusquam nomen Christi adhibeatur

pro doctrina disciplinaque Christiana. Quod facile agnoscimus, quo tamen nihil efficiatur nisi *posse* sic intelligi, sed, vbi varius sit eiusdem formae sensus, plus quaeritur, quis verior sit sensus? Eam quidem vim, quam diximus formae illi, quae venit in disputationem, inesse, planam factam speramus: qui contra nituntur, nondum demonstrauere: in illa verborum coniunctione alium sensum iisdem verbis subesse posse. Neque magis series verborum Christi in triplici loco Euangelii Ioannis dissentientium rationem confirmat, cum eidem contexto & nostra ratio consentanea reperiatur. At Christus Apostolis hanc nouam Dei innocandi formam praescripsit! Recte. Solisne vero? Id quomodo docebitur? cum & priuatis praeceptis loci communes ad vniuersosque pertinentes immisceri possint, & huius generis infinita exempla sacris in literis exsint. Sacrae coenae, vt hoc utamur, celebrationem Christus non nisi Apostolis commemorauit, igiturne ceteros Christianos ab illa solemnitate exclusit? Sed eam aliis in locis per Apostolos ceteris quoque discipulis commendauit! Atqui per eos & preces & gratiarum actiones in nomine Christi ceteris iniunguntur, vt Ephes. V, 20. & alibi. Quamquam si vel solis Apostolis Iesus hoc Dei innocandi genus praescripsisset, num inde sequeretur non hoc voluisse eum: vt audiendas a Deo preces, propter Iesum, propter beneficia illis ab eo conciliata, flagitarent? Quid porro haec popularis interpretatio precum in nomine Iesu abhorrens vel ab ipsa rei natura vel ab aliis doctrinis contineat? Vtui volunt eam repugnare, neque enim experiundo nos discere omnia audiri, quae sic h. e. ad Christi meritum prouocando, s. per eius fiduciam, rogantur. Quid igitur facient locis iis, qui eandem sententiam, non Apostolis, sed omnino omnibus Christi discipulis, repetant, veluti 1 Io. III. 22. ὃ ἰδὼν αἰτήσωμεν, λαμβάνομεν παρὰ αὐτοῦ, plane vt Io. XVI, 23: ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματι μου, δώσει ὑμῖν. Illane rescabunt ad viuum? non audebunt cautionem substituere: si quidem ea fieri possint, si voluntati Dei consentanea sint? Quid igitur

igitur est quod nostris in locis tricentur, quod temerarium putent infinita praecepta vel promissa circumscribere? Vera quidem Dei atque Christi fiducia non ea flagitat quae fieri non possint, quae sint Dei sapientiae contraria; temeritas haec esset, non vera fiducia; nec vacua est a modestia, nec aliena a sensu pietatis, quae conscientia sit humanae inscientiae sapientiaeque diuinae, quae non sua postulet commoda sed ad honorem Dei omnia referat. Sed crudeles nos dicunt & importunos, qui omnes cognitione Iesu Christi priuatos, veluti gentes, proptereaque harum precum in Iesu nomine expertes, excludamus ab omni beneficio precum, quibus omnia consequantur, a promissionibus vniuersis quae ea lege sint datae. Qua ratione nos reuocant ad disputationem de horum hominum salute eiusque modo, profus ab hoc loco alienam minimeque necessariam. Neque enim nos, qui hos precum genus profitemur proprium esse doctrinae Christianorum, cogimur negare vllas preces alias vel audiri vel probatas vmquam Deo esse, nisi quae hoc modo conceptae fuerint vt Iesu nomen contineant, nec nobis magis in mentem venit damnare omnes qui hoc beneficio careant, quam Adamum propter ea quod baprisini expertus fuerit. Sed agnoscimus, in hac promissione Christi de precibus in nomine suo, grande beneficium quo Christiani ceteris hominibus praestant; qualia praecipua beneficia h. e. Christianorum propria in quam plurimis dictis sacrarum scripturarum commemorantur; vt valde acutum oporteat esse, qui, quod nuper aliquis pollicebatur, hanc rem sexcentis locis refellere audeat. At nouum genus orandi est quod Iesus iniungit suis. Est certe. Enimuero neque veteris Testamenti temporibus, neque ipsi Apostoli, dum viuerent cum Iesu, orarunt hoc modo, id quod Iesus ipse profitetur Io. XVI, 24., itaque neutri cum Christi fiducia orauerint? Si colligerent ex interpretatione nostra, neutros in *Iesu* nomine ante hanc eius admonitionem orasse (hoc enim colligi potest e populari, quam defendimus, sententia, non, quod ne *Christi* quidem h. e. Messiae nomine preces obtulerint Deo,) si igitur

tur ita colligerent, maculam Apostolis ceterisque in V. T. ad-
 speram non videremus. Hos enim, etsi non rudes erant cogni-
 tionis Christi s. Messiae, tamen perspicuum est Iesu nostri cogni-
 tionem nullam habuisse; sed illi, Apostoli, Iesum agnouerant
 tamquam Christum, quamquam nondum iis venerat in mentem,
 propter eum inuocare Patrem; quod qui de illis profitentur non
 maiori eos iniuria afficiunt, quam qui imbecillam saepe nec
 omnibus numeris absolutam fidem iis, secundum ipsorum Euan-
 gelistarum narrationes, tribuunt. Denique non leuis alicui vi-
 debatur ratio aduersus vulgarem de precibus in nomine Iesu
 sententiam, quod in quibusdam libris graecis Io. XIII, 13. esset
 ὁ, τι ἂν αἰτήσητε ME ἐν τῷ ὄνόματι μου; quod ME in aliis v. 14.
 repetitur; neque enim intelligi posse quid sit: rogare Iesum cum
 fiducia in eius meritum posita. Sed & illud nobis facile ad in-
 telligendum videretur conferentibus dicta Ebr. III, 15. ac similia, &
 illud ME clarum est a quibusdam opinatae perspicuitatis causa
 formatum esse ad illud quod sequitur: ἐγὼ ποιήσω, pariter atque
 alii, vt Vulgatus interpres, definiendi causa pro ME adiece-
 rint: τὸν πατέρα.

Teneamus igitur, CARISSIMI, hanc illustrissimam ac
 pretiosam promissionem Domini nostri Iesu Christi, quam in coelum
 reuersurus nobis tanquam aliquod pignus amoris ac beuiuolentiae
 suae reliquit. Quae quidem beneficium supra quam dici potest
 magnum continet. Neque enim cupiditatis alicuius vanitate aut
 amore proprio occaecati speramus, nos a Deo, quaecunque rogaue-
 rimus, esse consecuturos, sed eius rei fidem fecit ipse Filius Dei,
 qui veritatem a se dictorum tot miraculis, ipso quoque suo e
 mortuis reditu, confirmavit. In omni dolore, in animi angustiis
 inopiaque consilii, vbi sic haesitando deliberandoque distrahitur
 animus vt nullum exitum nec, quo se vertat, videat, magnam
 consolationem affert cogitatio: aliquem esse amicum, ad quem
 confugiamus, qui opera, qui consiliis, qui misericordia certe sua,
 tamquam fomentis dolorum, animo laboranti medeatur; & vel
 sic

sic tamen ab eo consilii atque opis et ipso experte saepe medicinae nihil, saepe ne alleuationis quidem aliquid, afferri potest. Sed hic quidem Dominus noster Iesus Christus non modo certissimum aduersus omnes dolores remedium in precibus cum sui fiducia adhibitis monstrauit, sed et ipse se nobis praesto futurum confirmauit: *quodcunque ita rogaueritis, EGO faciam.* Nec est quod de veritate tam praeclarae spei dubitemus, cum tot pro nobis labores molestiasque susceperit, cum, miseriam imbecillitatemque humanam & ipse expertus in his terris, Patri suo & nostro magno cum clamore et lacrymis preces obtulerit, nec modo senserit inopiam humanam necessitatemque ad preces vnice confugiendi, sed etiam acerrimo misericordiae erga nos sensu moueatur, nec tantum velit sed quoque possit nobis laborantibus succurrere, propter ea quod eius potestati & imperio omnia subiecta sint. Ad eum igitur, per eumque ad Patrem, vera fiducia accedamus, neque patiamur nos auferri sermonibus eorum, qui, quanquam discipulorum Christi nomen prae se ferant, tamen, etiam sine Iesu Christo, Deum nobis propitium futurum, Dominumque nostrum non nisi doctrina & exemplo aditum nobis ad Dei gratiam fecisse, profitentur, non animaduertentes se vel impietatis eum arguere, qui quacunq; in causa nos ad se confugere, a se ipso auxilium & petere precibus & expectare iusserit. DEVS hos dies, qui memoriae reditus Iesu Christi e mortuis sacri sunt, celebratos uera pietate in se & amabilem Dominum nostrum pro nobis cruci affixum, atque unicum praesidium nostrum ac decus, clementer fortunet! P. P. in academia Halensi pridie dierum festorum Paschali-um A. C. MDCCLXXIII.

Tb 2205

ULB Halle

3

004 716 302

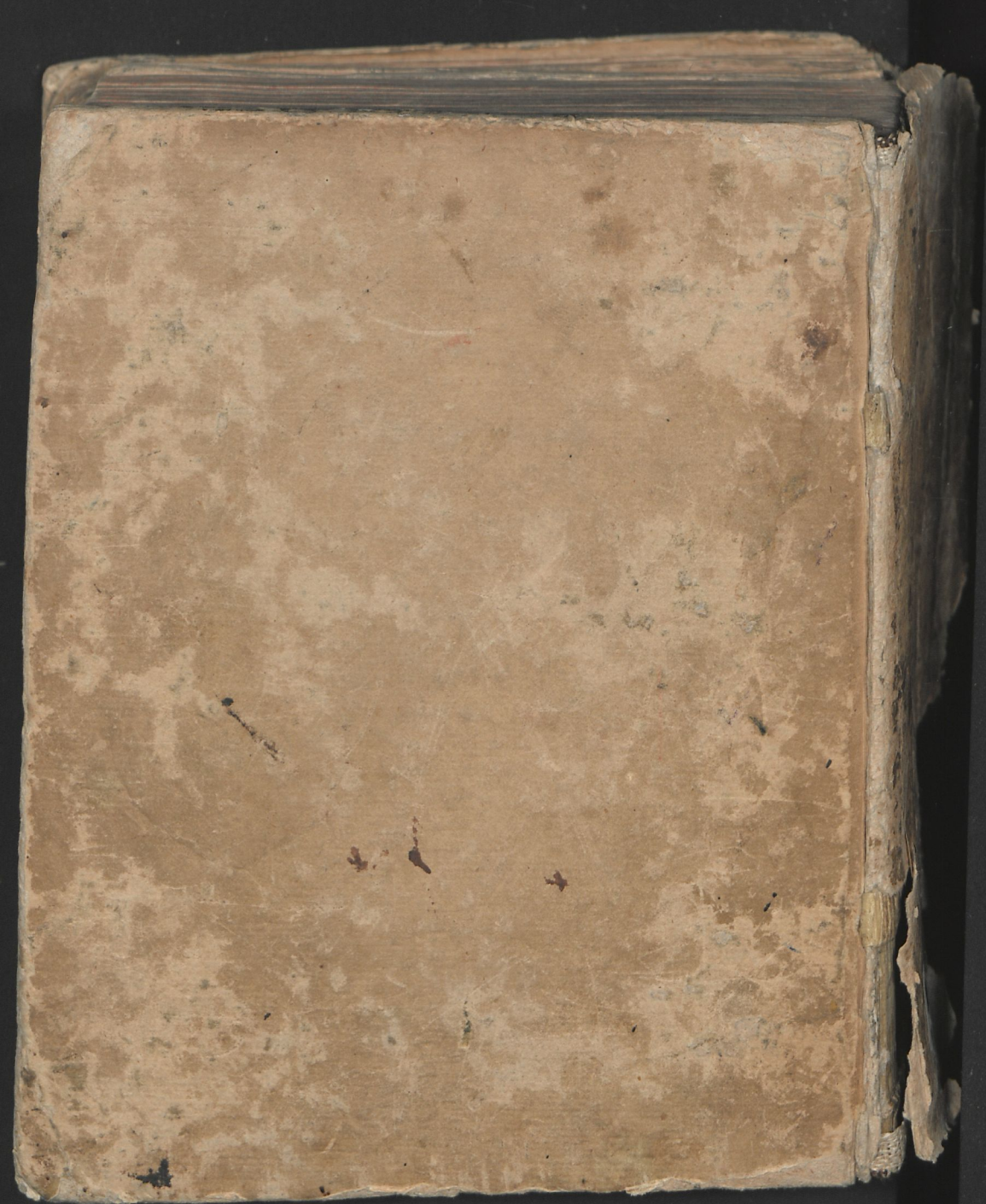

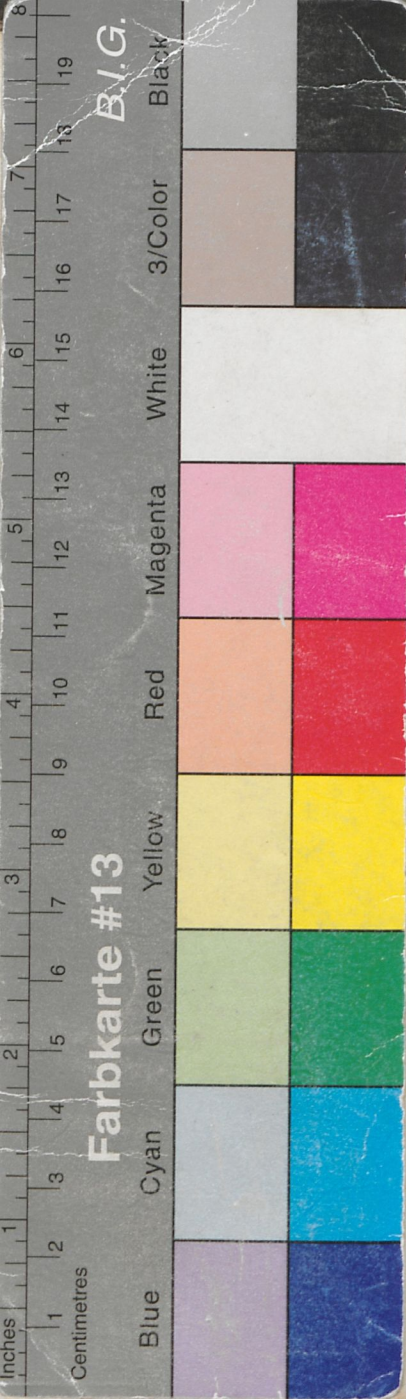
f

R

no

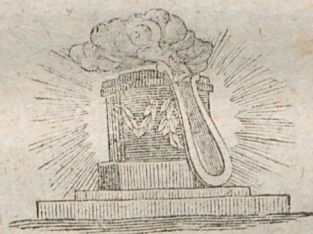

IO. AVG. NOESSELT I
DE
PRECIBVS
IN NOMINE IESV CHRISTI

DISPVATIVNCVLA

AVCTORITATE ACADEMIAE FRIDERICIANAE

SCRIPTA.

HALAE
FORMIS HENDELIANIS.
MDCCLXXIII.

